

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnih prejemah:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
za mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, (1. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6-50	četrt leta 7-50
za mesec 2-30	za mesec 3-00

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knafljova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Bienertov sistem.

Ministrski predsednik Bienert je včeraj govoril v gospodski zbornici o svojem sistemu.

Naravno je, da je ministrski predsednik sebe in svoj sistem postavil v kar mogoče ugodno luč. Slovensko je zatrjeval, da je bistvo njegovega sistema vladati pravično in nepristransko ter se pri vseh korakih ravnati zgolj po stvarnih nagibih. Odločno je povdarjal, da nacionalne stranke ne smejo imeti nobenega vpliva na državno upravo in da mora ta poslovati zgolj po stvarnih potrebah v skupnem interesu.

Tako je ministrski predsednik Bienert karakteriziral svoj sistem. Čuje se to prav lepo, bere se to, kakor izjava moža, ki ima ideale, ali eno pomanjkljivost ima ta predgra ministrskega predsednika, da ni resničen.

Če bi Bienertov sistem res jamčil popolno nepristransko upravo, če bi bil smoter tega sistema zagotoviti občno korist z varovanjem zakonitih in naravnih pravic vsakega naroda, kdo bi mu mogel ugovarjati, kako bi opozicijske stranke mogle upati, da dobe za svoje nasprotovanje tej idealni vladi zaslonbo med volilci?

Bienertova izjava je diplomatska zvijača. Zaodel je svoj sistem s plaščem objektivnosti in pravičnosti, a odgrni ta plašč kjerkoli hočeš, povsod se pokaže nagota. Bienert pravi, da je njegov sistem pravičnost in objektivnost, v resnici pa sloni njegov sistem na protežiranju nemstva in zapostavljanju in prikrajševanju Slovanov.

To uvidevajo tudi Poljaki, ki so pomagali Nemcem na konja. Službovanje protislovanskemu sistemu Bienertovemu jim je postalo neprijetno, boje se, da pride med njimi semini vsled te protislovanske politike do razporeda in zato napenjajo vse sile, da bi poravnali nastalo krizo.

Toda Bienert se izlepa neče udati. To priča njegov včerajšnji govor. Iz njega je posneti, da vlada neče niti za las odnehati od svojega dosedanjega stališča.

Opozicija naj kapitulira, sicer bo konec parlamenta. To je kratki smisel Bienertovih včerajšnjih izjav. Seveda hoče Bienert zvaliti krivdo za eventualno ustavolomnost — na opozicijo.

Ta Bienertova izjava nam priča, kako malo resne volje je imela

vlada, ko se je navidezno kazala naklonjeno posredovalnim prizadevanjem Poljakov. Zdi se, da je v teh posredovanjih videla le sredstvo, premetiti javnost o njenih namelih.

Evidentno je, da vlada ne more stopiti pred parlament, če se prej ne sporazume z opozicijo, zakaj opozicija je tako močna, da ji vlada ni kos. A namesto da bi Bienert skušal doseči porazumljenje, zahteva kapitulacijo opozicije!

Sam v sebi in v svojem sistemu Bienert pač nima toliko moči, da bi mogel delati tako politiko. Zaslonbo ima od zgoraj, kjer bi se že zaradi ogrske krize radi za nekaj časa parlamenta iznebili in kjer piha zdaj, zlasti od aneksijske krize odločno protislovanski veter. Odvisnost Avstrije od Berlina vpliva tudi na vso avstrijsko notranjo politiko in Bienertov sistem je vidni izraz te odvisnosti. Javna tajnost je, da je bila od strani, ki zadobiva vse več odločilni vpliv v monarhiji izdana parola: »deutsch und katholisch« in ta beseda je postala meso v obliki Bienertovega ministrstva in njegovega sistema.

Pogubljena Avstrija.

Iz gozda dunajskega časopisja doni milo ječanje, da je Avstrija prezirana in pozabljena. Vzrok tej tožbi je, da še nikdar ni prišlo nobeno toli častnih in mastnih daril iz Nobelove ustanove v Avstrijo.

Znameniti izumitelj Nobel je svoje velikansko premoženje volil v veleplemenit namen. Napravil je ustanovo, katere obresti se porabljajo za častna darila. Navadno znaša tako častno darilo 200.000 frankov, izjemoma pa se sme to darilo podeliti dvema osebam, da dobi vsaka 100.000 frankov.

Leto za letom podeli švedska akademija dogovorno z oskrbništvom Nobelove ustanove po 5 in 6 takih častnih daril. Ne ozira se pri tem ne na narodnost ne na vero, ne na spol. Vsak ima pravico do takega častnega darila, ki ga za vse življenje reši vseh materijalnih skrbi, kdor je na katerikoli polju kulturnega dela stvaril kaj takega, s čimer je resnično pospešil napredek človeštva. Medicinci in filozofi, pesniki in tehniki, juristi in generali so že dobili taka častna darila. Dobili so jih Francozi in Angleži, Norvežani in Italijani, Rusi, Španci in Švedi, sa-

mo noben Avstrijec še ni dobil tega ne le znatnega nego tudi jako častnega darila.

Zalostno je to za Avstrijo, a dunajski listi nimajo prav, da se zaradi tega pritožujejo, kajti to je le posledica nekulturnosti Avstrije.

Slovenski narodi v Avstriji, to se pravi Čehi in Poljaki imajo svoje bogato kulturno življenje in se odlikujejo na vseh poljih kulturne delavnosti. Toda širši svet ve o tem prav malo, in se zanje ne zneni dosti, ker je jezik češki in poljski širšemu svetu neznan in ker se ta dva naroda ne moreta pred Evropo spraviti do zaslužene veljave že vsled tega, ker velja Avstrija na zunaj kot nemška država in ker smatrajo drugi narodi nemško kulturno delo za edino, ki je v Avstriji.

Nemci avstrijski pa zunanemu svetu niso tuji in razdeljevalci daril iz Nobelove ustanove nimajo proti kulturnim delavcem v Avstriji prav nobene animozitete. Avstrijski Nemci torej pod popolnoma enakimi pogoji lahko tekmujejo za častna darila iz Nobelove ustanove, kakor Rusi ali Angleži ali Italijani in ravno tako, kakor specijelno Nemci iz Nemškega cesarstva.

A vzlic temu še ni noben avstrijec Nemec dobil rečenega častnega darila. Zakaj pač ne? Ker so popolnoma nepristranski razsodniki spoznali, da ga ni nobeden vreden, da kulturno delo avstrijskih Nemcev ne more tekmujejo z delom kulturnosnih mož in žena drugih narodov. Avstrijski Nemci nimajo ne znanstvenikov, ne pisateljev, ne izumiteljev, ne umetnikov, ne tehnikov, ki bi bili tako veliki po svojih delih, da bi se jim mogla priznati častna nagrada iz Nobelove ustanove. Za avstrijsko nemstvo je to pač žalostna resnica.

Politični položaj.

Pogajanja.

Dunaj, 18. novembra. Korespondenca »Zentrum« javlja, da je kriza stopila v odločen stadij. Posl. Glombinski je imel dopoldne z Bienertom konferenco, po kateri je prišel k zastopnikom »Slov. Enot« s predlogom, naj priuste, da se obravnava proračunski provizorij; konsekvence iz taktike »Slov. Enot« bi potem nastale same ob sebi. Ta predlog, ki ga je najbrže sprožil baron Bienert, so zastopniki »Slov. Enot« zavrnili, kajti v dani situaci-

ji bi pomenil izhod le v tem slučaju, če bi se Poljski klub zavezal, da bo pri drugem čitanju proračunskega provizorija glasoval proti vladi ali pa se vsaj vzdržal glasovanja. Na ta način bi se pokazalo, da vlada nima več za sabo večine in bi morala odstopiti. Poljski klub se mora v kratkem odločiti, kajti kriza mora do konca tega meseca biti rešena. Tudi situacija v klubu samem sili k odločitvi; Stapinski sklicuje namreč, kakor se čuje, plenarno sejo vseh deželnih in državnih poslancev Poljske ljudske stranke, da se posvetujejo o nadaljnji taktiki na Dunaju. Poljski klub bo imel v torek ali sredo svojo politično debato, ki bo z ozirom na kak eventualen sklep Poljske ljudske stranke prav interesantna.

Dunaj, 18. novembra. Danes dopoldne ob 11. uri je imelo načelstvo nemških svobodnomiselnih strank, in sicer posl. Chiari, Damm, Gross, Pacher, Pergelt, Steinwender in Sylvester, razgovor s predsedstvom Poljskega kluba, katerega so zastopali posl. Glombinski, Czajkowski, Stwertina, Stapinski in Starzynski. Glombinski je predložil več predlogov, ki so jih Nemci vzeli na znanje, obenem pa naznanili, da obstajajo na svojem dosedanjem stališču.

Popoldne bo skupna seja zastopnikov »Slov. Enot« in predsedstva Poljskega kluba. Iz vrst »Slov. Enot« se izjavlja, da »Slov. Enota« ne bo stavila nobenih predlogov, ker to ni njena stvar, temveč stvar strank večine.

Dunaj, 18. novembra. Slovanske stranke ne popuste ničesar od svojih zahtev, ki so jih stavile v juliju. Termin, ki ga je vlada določila za posredovalno skejjo Poljakov, bo kmalu potekel. Konec večtedenskega pogajanja bo najbrže zaključitev zasedanja. Vendar bo Glombinski še enkrat poskusil s posredovanjem.

Dunaj, 18. novembra. V seji kršč. socialcev in nemških liberalcev se je konstatiralo, da poskusi posl. Glombinskega nimajo nobene nade na odobritev. Zvečer je bilo splošno razširjeno mnenje, da je situacija brezupna. Obe stranki sta popolnoma solidarni.

Govor barona Bienert.

Dunaj, 18. novembra. V današnji seji gosposke zbornice je imel ministrski predsednik baron Bienert govor o notranjopolitičnem položaju. Ministrski predsednik se je najprej pečal z vzroki nedelavnosti

poslanske zbornice. Zagovarjal je sedanjí vladni sistem, češ, da vlada postopa povsod popolnoma objektivno in stvarno. Sicer pa osebe posameznih ministrov ne bodo nikoli zapreka na poti k sporazumu. Parlament pa ne bo leha na osebnih vprašanjih temveč na posledicah historičnega procesa. Baron Bienert je zavračal nadalje trditve, da vlada postopa pri imenovanju uradnikov pristransko na korist Nemcev in je zagovarjal češke jezikovne naredbe. Treba je, da vse stranke popuste nekaj od svojih zahtev in sklenejo kompromise. Vlada bi smatrala za veliko škodo, če bi poslanci še nadalje onemogočevali delo v parlamentu.

Kriza na Ogrskem.

Prihodnje ministrstvo.

Budimpešta, 18. novembra. Novo Andrassyjevo ministrstvo bo drž. zbornici predložilo proračun in bo zahtevalo proračunski provizorij. To bi bil prvi predmet, s katerim se bo pečal drž. zbor. Justhova stranka bo skušala pri tej priliki vlado poraziti. Če bo le mogoče parlament ne bo razpuščen.

Parlament.

Budimpešta, 18. novembra. Justh je konferiral včeraj z obema podpredsednikoma stranke o vprašanju sklicanja parlamenta. V petek bo seja stranke, v kateri se bo o tem vprašanju odločilo. Skoro gotovo bo parlament kmalu zopet imel sejo, v kateri je pričakovati prav hudih debat. Stranka namerava napasti vlado zaradi stališča, ki ga je vlada zavzemala v dunajskih pogajanjih.

Rešitev krize?

Budimpešta, 18. novembra. V dobropuščenih krogih trdijo, da bo kriza razrešena tekom prihodnjih dni. Pogajanja se sučejo le še okoli poveljnega jezika.

Ustava za Bosno in Hercegovino.

Split, 18. novembra. Poslanec Vuković je povedal prav interesantne stvari o ustavi za Bosno in Hercegovino. Trdi, da se je ustava zavlekla zato, ker je Avstrija napravila v ustavnem načrtu nekaj liberalnih sprememb, Ogrska pa nekaj državnopravnih, katerim pa Avstrija ni hotela pritruditi. Posl. Vuković je tudi povedal, da je gradnja železnice Split - Sarajevo zagotovljena.

LISTEK.

Neznani Trst.

(Dalje.)

Iz trgovskega razmerja med Tržancami in med morjem se da tudi razumeti, da daje Trst tako malo ljudi pomorstvu. V vojni in v trgovski mornarici avstrijski je moštvo večina iz Dalmacije, iz Istre in z otokov in tudi oficirji so vseh narodnosti, le ne italijanske, največ je Italijanov še med »Lloydovimi« oficirji, a Tržancam je med njimi zopet razmeroma malo.

To je pojav, ki so ga opazili tudi v drugih pomorskih mestih, kakor v Hamburgu, v Marzili in v Genovi.

Tržanec izkorišča morje kot trgovca, kakor izkorišča železnico, a ljubiti ga ne zna in za njegovo poezijo ni dovzeten, tudi če gre sem in tja na pomol St. Carlo zijala prodajati in če napravi po morju svojo gito di piacer.

V Trst prihaja mnogo ladij različnih narodov, Trst je središče vsega avstrijskega pomorstva, a vzlic temu skoro ni opaziti kakakega vpliva pomorskega življa na življenje v Trstu. To se pravi: Trst je v vsem kontinentalno mesto in se od drugih razliku-

je le po tem, da leži ob morju in da je morje glavni faktor v njegovem gospodarskem življenju, kar pa se v socialnem in kulturnem življenju le v najmanjši meri zrcali.

Ob zaključku tega splošnega karakteriziranja Trsta naj pogledamo še v staro mesto, ta konglomerat starodavnih hiš, iz katerega je vzrasel novi Trst.

Staro mesto tržaško je skoro skoz in skoz italijansko. Tu prebivajo najrevnejši sloji prebivalstva, tu je pribežališče vseh propadlih eksistenc in tu je skrivališče vseh hudodelcev. Vsi ti elementi pa služijo s svojim delom, s svojimi zločini in s svojo sramoto italijanskemu kapitalu.

Komaj se oddalji človek za nekaj korakov od Korsa, tega sprehajališča elegantnega sveta, že mu udari nasproti smrad in oko njegovo zagleda uprav neverjetno neznanost — v starem mestu je. Tu se vrste visoke, razpadajoče, umazane hiše; ulice med njimi so ozke, ponekod tako ozke, da solnce nikdar vanje ne posije. V glavnih izmed teh ulic so male prodajalne vseh vrst in vmes nizke, umazane, zakajane in zasmrjene krčme.

V večernih urah so te vedno vlažne ulice polne ljudi. Tujeu mora postati tesno pri srcu, če zaide med te ljudi. Pijanci, slabo oblečeni moški, razcapane nepočesane ženske,

umazani otroci v strganih oblekah in vlažne najnižjega kalibra polnijo te ulice. Kar tolažljivo je, da je po tem okraju razpostavljenih primeroma mnogo redarjev, ki imajo tod jako težko službo.

Kaj takega, kakor je staro mesto tržaško, ni v bližini naših pokrajin nikjer videti. Dunaj, Gradec, Budimpešta, Praga, Zagreb itd. nimajo nič podobnega. Tudi v tih mestih je več ali manj proletarijata, a ta proletarijat ima dosti boljše stanovanja, je boljše oblečen in se bolje hrani, kakor v tržaškem starem mestu živeči elementje.

»Dejstva so edini argumenti, o katerih je vredno razpravljati in kdor hoče spoznati socialno mizerijo in socialne bolezni italijanskega proletarijata ter hoče pravično soditi o njegovi izredni kriminalnosti, mora prestudirati življenje tega proletarijata v njegovih centrih« je pred nekaj leti zapisal italijanski sociolog Scipio Sighele.

Današnji svet je urejen tako, da se deli prebivalstvo na različne socialne plasti. Ta razdelitev je tem večja in ostrejša, čim večje je kako mesto dočim se na kinetih skoraj ne spozna. Najnižjo plast tvorijo vedno elementi, ki so rojeni v nižavah življenja in so tod vzrasli brez vzgoje in omike, ki žive čisto animalno življenje in vegetirajo v bedi. Poleg socialnih razmer je razvoj te plasti v

veliki meri odvisen od plemenskih lastnosti prebivalstva. Te plemenske lastnosti so krive, da je v Trstu kakor po vsi Italiji in v južni Franciji, zlasti v Marzili kriminalnost najnižje plasti veliko večja, kakor n. pr. na Dunaju ali v Parizu, v Londonu ali v Berlinu.

Poleg pokvarjene krvi italijanskega plemena je glavni vzrok propadlosti te socialne plasti iskati v tem, da žive ti ljudje dosti bolj stisnjeno, kakor drugod. Če živi v eni sobi preveč ljudi, postanejo kmalu bolni; če je v kakem mestnem delu, ki je že od prej okužen s kriminalnostjo, preveč duš stisnjenih na majhen prostor, se izpridijo po čisto naravnem zakonu, da tudi še tako zdravo jabolko začne med slabimi gniti. V miljeju tržaškega starega mesta se ne morejo razviti druge lastnosti, kakor kriminalne. Kar je tu rojeno, je od rojstva obsojeno, da se ne bo nikdar moralno višje povzdignilo; kar tu živi, bo končalo v bedi in propadlosti. Če vzrase deklica med vlačugami, ne more biti iz nje nič prida; če živi deček in mladenič med tatovi, pijanci, zavrženi ženskami in njih zaščitniki, se iz tega barja ne more več dvigniti, ker je ta milje zadušil v njem vse dobre lastnosti in razvil vse kriminalne energije.

Francoz Moreau je s kratkimi potezami orisal pariškega proletarca rekoč: Fant začne s 14 letom krasti,

s 16 letom postane zaščitnik vlačug, z 18 letom pride prvič v kriminal, kar ga posebno ne boli, ker se je že prej do dobra seznanil s policijskimi zapori; od tedaj preživi eno polovico svojega življenja v ječi, v drugi polovici pa pijančuje, kraje, mori pa časih tudi dela. Ako nastane slučajno revolucija, plane na barikado, kjer se zna boriti kot lev in umreti kot junak. Deklica se uda že v najnežnejši mladosti razuzdanosti in postane vlačuga; časih se omoži, časih pogine v ječi.

Blizu tako je tudi med prebivalstvom tržaškega starega mesta, samo s tem razliko, da se ti ljudje ne znajo boriti kot levi niti umreti kot junaki.

V Neapolju, v Palermi, v Marzili, v Barceloni je propadlost najnižje plasti prebivalstva še veliko večja kakor v Trstu. Tam je prebivalstvo takih okrajev kar organizirano na skupno izvrševanje hudodelstev in na skupno obrambo pred policijo. V tržaškem starem mestu tega ni, ali se kvečjemu združujejo posamični na manjše hudodelske družbe. Kriminalisti smatrajo to kot dokaz, da je v takem kraju med prebivalstvom še primerno število relativno poštenih ljudi in da bolezen kriminalnosti še ni do cela razjedla vanga prebivalstva.

(Konec prihodnj.)

Dnevne vesti.

+ **Vprašanje jugoslovanskega ministra.** Dopisnik »Našega Jedinstva« javlja z Dunaja: »Vprašal sem, če se je gladejati, da pride v preustrojeno ministrstvo tudi kak Jugoslovijan. Odgovorilo se mi je, da so te nade vrlo slabe, kolikor se tiče dr. Šusteršiča. Tega ne marajo. Kdo drugi v njegovem klubu tudi nima šans, ker v klubu ni četvorice dalmatinskih poslancev. Da li se bodo ti vrnili v klub, se ne ve, najbrže ostanejo izven kluba. A to nemara tudi žele Šusteršičevci, ker imajo brez te četvorice večino v klubu, ki je potemtakem klerikalno - kranjski. A vendar se deluje na tem, da se poslanci dr. Ivčević, Biankini, Vuković in Perić povrnejo v klub, toda v to bo naravno potreba, da se izravna jo neka nesoglasja. Brez njih je klub relativno dosti slabše, ne glede na to, da ima klerikalno barvo, kar pa je že z ozirom na naše razmere škodljivo.«

+ **15.000 izvodov škofove brošure** v nemškem prevodu so prodali na Dunaju v času od 15. do 18. t. m. V tisku je sedaj 20 tisoč. Nemški listi dostavljajo tej vesti to-le pripombo: »Iz vse Avstrije dohajajo naročila na senzacionalno brošuro in povsod, kamor pride ta knjižica, odpira ljudem oči o težnjah duhovščine dobiti vpliv tudi na zakonsko življenje. Kakšnih sredstev se pri tem poslužuje duhovščina, kažejo v brošuri navedeni citati iz sramotne in umazane knjižice škofa Jegliča, ki pa tudi ob enem odkrivajo, na kakšen način »poučujoče« duhovniki v spovednicah žene in dekleta našega naroda o zakonskem življenju.

+ **Skrijte se slovenski literati,** kajti vsi skupaj niste dosegli takih uspehov, kakor ljubljanski škof s svojimi rdečimi bukvicami. Najprej Zagreb, potem Dunaj in sedaj Trst. »Hudičev rep« (La coda del Diavolo) je 18. t. m. priobčil I. del škofove brošure. Trst se je skoraj stebel za to številko. »Hudičev rep« se nikdar ni prodal nobene svoje številke v tolikih izvodih kakor sedaj. V uvodu pravi prevajatelj: »Brošura ljubljanskega škofa ima svojo zgodovino, ki je znana v vsej Avstriji. Prelat je spisal in izdal v slovenskem jeziku nekaj inštrukcij svojim ovčicam, da se bodo znale obnašati v občevarstvu z janci njegove črede. Brošura je spisana brez ovinkov, v surovem slogu in s tako natančnimi anatomskimi definicijami, da če bi mu v tem prostem prevodu ohranili fiziološko nomenklaturu, ki jo je rabil precasti autor, bi nas dr. Zencovih (državni pravdnik) in vsi njegovi Barzali (dr. Barzal, namestnik državnega pravdnika) ne le zaplenili, ampak poslali bi nas naravnost v luknjo, in žalilob v ono luknjo, v katero se pride tudi brez učenih inštrukcij monsignor Jegliča.«

+ **Aha! Včerajšnji »Slovenec«** pravi na našo notico glede neodposlanega dolžnostnega eksemplara škofove brošure za dvorno knjižnico, da je »Katoliška tiskarna« enega odposlala, pa se je — čujte! — »izgubila« (!), potemko je pa knjižnica urgirala (! aha!), so pa še en eksemplar poslali. — Ze verjamemo, da ste vsled urgiranja poslali en eksemplar, a da se je prej eden »izgubil«, je pa čisto navadna katoliška laž. Naj nam pove »Katoliška tiskarna«, zakaj v ponedeljek, 15. t. m., še ni bil noben eksemplar odposlan?!

+ **Iz rodnega kraja Antona Bonaventura** Jegliča. Ožji rojaki svojemu knezoškofu Antonu Bonaventuri Jegliču. Prezvišeni! Nešteto krat ste se s svojimi nastopi in dejanji že dosmrtno blamirali. Vrhunec nedostojnosti pa ste dosegli z vašo rdečo knjižuro, s katero ste se postavili na čelo vsem pohujšljivcem kot instruktor, ter s tem provzročili celemu rodu Slovenije, posebno pa nam, vašim sorojakom, neizbrisno pohujšanje in sramoto, ki sega v dno duše. Pohujšanje je splošno in velikansko; sramota se moč žene in žena svojega moža, oba skupaj s svojih, četudi morda že odraslih otrok. Ne dvomimo, da vam ni znan cerkveni nauk: Pohujšanje sicer mora priti, toda gorje mu, po katerem pride; — boljše bi mu bilo, ko bi se mu obesil mlinski kamen na vrat ter se potopil v globlino morja. — Zaigrali ste svojo kariero kot cerkveni dostojanstvenik! Dosegli pa ste častno meščanstvo Sodome in Gomore, ter postali vredni oproda vašega sovrstnika z naslovom »Ligvorij II.« Blagovolite sprejeti naše ogorčenje nad vašimi ukrepi ter priložite jih v album v vedni vam spomin! — Vaši ožji rojaki.

+ **»Slovenec« ogorčen.** Hud je, ker družba sv. Cirila in Metoda še ni ustanovila otroškega vrta v Gorici, hud pa je tudi, da se to družbo podpira, da se snujejo podružnice. Tudi narodnemu blagu je s svojimi vžigalnicami napravil konkurenco. Ta huda pa je postala epidemična, ker goreči »Slovenčevi« pristaši posta-

jajo tudi hudi in hujši tako, da, napadajoč našo družbo z lece, mlajijo, da oznanjujejo besedo božjo. Gospodje, pamet! Jeza škoduje. Ako se vam »pokvarjeni svet« ne bo pokoril, zatirajte v sebi »sveto togo«. In če bi vas ta le premagala, svetujem vam, vporablajte obkladke, polagajte si znane rdeče bukvice na — sence.

+ **Surovost med bojišni namestniki.** Kakor znano, so istrski hrvatski in slovenski poslanci v deželnem zboru soglasno protestirali proti nečuvnemu preganjanju Srbov na Hrvatskem ter izrazili sožalje obsojenim Srbom. Zato piše hrvatski duhovnik Stipe pl. Vučetić v gospičkem »Hrvat« sledeče: Spinčiču in njegovim tovarišem sporočamo: Grob naj izvrže vaše kosti, proketo bodi vaše ime v vsem hrvatskem narodu, še v življenju bodite slepi. To je kletv hrvatskega naroda. Da smo v Spinčičevi bližini, vzeli bi žebelj 40 cm dolg zabili bi ga Spinčiču v glavo, da bi dalje ne troval naroda. — Tak božji namestnik, ki drži vsak dan živega boga v rokah, pa je pripravljen s svojimi rokami zabiti v glavo svojega sobrata-duhovnika 40 cm dolg žebelj. In do takih duhovnikov naj ima človek spoštovanje?

+ **Odprto pismo dr. Josipa Mandiča** državnemu poslancu Valentinu Pittoniju. V svoji jutrnji številki (v soboto, dne 20. t. m.) priobči tržaški »Narodni delavec«, glasilo »Narodne delavske organizacije«, velezanimivo odprto pismo predsednika »Narodne delavske organizacije«, dr. Josipa Mandiča državnemu poslancu Valentinu Pittoniju, kakor vodi tržaških socialnih demokratov. V tem odprtem pismu odbija dr. J. Mandič trezno, prevdarno, a vrlo temeljito in vspešno obdolžitev krumirstva, ter povdarja, da so ravno oni, tržaški socialni demokrati, s svojim dosledno nekorrektnim postopanjem proti slovenskim delavcem, ki so nekdanji stali v vrstah socialne demokracije, provzročili postanek »Narodne delavske organizacije«. — To »odprto pismo« je spisano v italijanskem jeziku, a »Narodni delavec« je priobčil v originalu in v slovenskem prevodu.

+ **Konec reptila.** Ko je ban baron Rauch započel borbo proti hrvatskemu narodu, si je osnoval svoj list, ki bi ga naj podpiral v tej borbi. Listu je dal ime »Ustavnost«, menda za to, ker je na najbrezstidnejši način kršil ustavo, odkar je zasedel banski stolec. Vkljub velikanskemu pritisku na uradništvo in na vladi podrejene sloye, da se na list naroče, vkljub ogromnim denarnim žrtvam vendarle list ni mogel vspevati, zato preneha izhajati z novim letom. List je stal mesečno 20.000 kron in vsi ti stroški so se pokrivali iz vladnih jasl. Ker je primanjkljaj narasel na skoro četrtilijona kron, si ga vlada ne upa več izdajati, zato je baron Rauch odredil, naj »Ustavnost« z novim letom preneha. Z »Ustavnostjo« izgine s pozorišča eden najnajsušnejših vladnih reptilov, kar jih je kdaj eksistiralo na Hrvatskem.

+ **Iz šolske službe.** Učiteljska kandidatinja Ana Ojstriš je imenovana za suplentinjo v Marjanišču.

+ **Za kancelista sta imenovana** strážmešter Anton Keržan za sodišče v Mokronogu in podčastnik Ivan Nečina za sodišče v Duksu.

+ **Slovensko deženo gledališče.** Jutri, v soboto, se igra prvič v sezoni na par ljubka Hervéjeva opereta »Mamzelle Nitouche«, spisala H. Meilhac in A. Millaud. — Dejanje te operete se ugodno razlikuje od dejanj drugih operet ter je pisana v pristno francoskem žanru. Opereta je mestoma pikantna in je komika, ki rezultuje iz posameznih situacij, drastična, ne zaide pa nikdar v travljano. Ritmi, ki nimajo na sebi prav nič šablonskega, melodije, ki se oglašajo v šansonetah in kupletih, vojaški signali, ki se združujejo v efektne figure, koračnice in lahki plesni motivi — vse to je vzrok, da doseže opereta uspeh, kjerkoli se igra. — Naslovno ulogo poje gdč. Thalerjeva, Célestina gosp. Povhe, majorja G. Bukšek. Champatreuxa gosp. Iličić, Liorita gosp. Bohuslav in predstojnica ga. Bukšekova. — To je tretja opereta v poldrugem mesecu tekoče sezone. Da bo letošnji repertoire čim pestrejši, se ponove med novitetami še razne, tudi pri nas že popularne opere in operete. — V nedeljo sta dve predstavi, popoldne ob 3. ob znižanih cenah Leona Falla krasna opereta »Dolarska princesa« z gdč. Haderbolčev, gdč. Levovo, gdč. Thalerjevo, go. Bukškovo, G. Fialo, G. Iličićem, G. Bohuslavom in G. Bukšekom. — Zvečer se igra po daljšem času klasična F. Schillerjeva tragedija »Kovarstvo in ljubezen« (Kabale und Liebe), in sicer po vzoru vseh velikih slovenskih odrov v proslavo 150letnice rojstva pesnika Svobode, Friderika pl. Schillerja. Ravnateljstvo je nameravalo uprizoriti »Don Carlosa«, žal, prevod še ni gotov. — Popoldanska nedeljska predstava se vrši na nepar za lože, večerna je istotako nepar.

+ **Slovensko gledališče.** Snoči so vprizorili v tretje opereto »Umetniška kri« v rasprodanem gledališču. Predstava je bila razmeroma boljša od prejšnjih dveh, in je bil vtis na občinstvo večji in harmoničnejši. Lahka glasba, veselo in sladko sentimentalne melodije so plavale iz orkestra. Omenjam še enkrat živahni nastop gdč. Haderbolčeve, nadalje G. Povheta, ki je bil snoči znatno pri boljšem glasu, in je imel tudi v igri jako lepe momente. Občinstvo ga je odlikovalo z ovacijami na odprti pozornici in go. Bukškovo po duetu v drugem dejanju, kjer zlasti ga. Bukškova poje in igra zelo dobro. Večji je bil tudi umetniški uspeh G. Iličića. Pozdravljeni sredi dejanja so bili še G. Bukšek, gdč. Haderbolčeva in gdč. Thalerjeva. Tudi ostalim gre priznanje. Gotovo bode ta opereta še večkrat napolnila avditorij, vkljub temu, da se poje slovenski in ne kot pristno dunajska igra v dunajskem, nemškem jeziku, vpljub temu, da nastopa Lesnik in ne Lessnig, Jasenc in ne Blank. Srčna borba, ki se vrši v umetniškem srečju, ni dunajskega, lokalnega kolorita, ampak je splošno človeška.

+ **Na slavnosti v Plznu,** ki jo priredi »Česko - slovanska Jednota« na korist naše slovenske šolske družbe v nedeljo 28. t. m., bodo govorili: župan ljubljanski in državni poslanec G. Ivan Hribar v splošno o Slovenceh, pravnik G. Leo Brunčič o »O slovenskem manjšinskem vprašanju« in tehnik gosp. Janko Maček o »O statističnem problemu Slovencev«. — Plzenski listi priobčujejo tem povodom kratek životopis županov.

+ **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal gosp. Ciril Geršak iz Ormoža 25 K od rodbine dr. I. Geršak, mesto venca umrlemu G. dr. Ivanu Omulecu. V isti namen je daroval G. dr. Anton Žizek 10 K. — Hvala!

+ **Prvi dar za božičnico učenec družbe sv. Cirila in Metoda** je naklonila gdč. Peruškova v Ljubljani. Podarila je raznih prav uporabnih igračk, a svoj dar je spemila s petimi kronami. — Zahvaljujoč se darežljivi rodoljubki, želimo, da dobi mnogo posnemalk. Miklavževo in Božič je blizo in naši obmejni otroci sanjajo o pričakovanih darovih. Naj jih upanje ne goljufa!

+ **400 K z všteti 18 K** za narodni kolek, poslali so naši rojaki, združeni v podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda iz Amerike. Vsoto je poslal gosp. Iv. Zupan, tajnik podružnice št. 1 v New Yorku, ki sporoča ob enem veselo vest, da delo za našo družbo nad vse dobro in vrlo uspeva. — Hvala, iskrena hvala do brim, zavednim našim rojakom v Ameriki!

+ **Za Ciril - Metodovo družbo** so zložili rodoljubi na Raki v Bonovi gostilni 10 K, ker se je nekdo izneveril svojemu principu ter postal vesel med veselimi. Hvala darovalcem in »žrtvici«!

+ **Proslava Gajeve stoletnice** na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani. Kakor na drugih srednjih šolah, se je včeraj tudi na c. kr. prvi drž. gimnaziji ljubljanski zbral slovensko dijaštvo, da proslavi spomin na velikega buditelja Hrvatov in Slovencev, na dr. J. Gajeva. V telovadnici je bil improviziran z mestnimi in habsburškimi zastavami in z zelenjem nekoliko ozaljšan oder, iznad katerega je na zbrani učiteljski zbor in na mladino izza lavorovega zelenja gledala podoba Gajeve. Slavnost je otvorila Foersterjeva kantata »Slava Vodniku«, katero je pod vodstvom dr. P. Kozine s hvalevredno vneto izvajal domači dijaški pevski zbor ob spremljanju naše za to priliko sestavljenega dijaškega orkestra. Nato so se menjale primerne deklaracije in pevske točke, prof. dr. Tomišek pa je kot slavnostni govornik v resnično zanimivem, marsikatero nove vidike odkrivajočem, skoro enournem govoru orisal dobo, v kateri je živel Gaj, in označil pomembnost njegovega delovanja z reelnostjo, s katero veda presoja velike moze. — Z dijaške strani nam o tej slavnosti poročajo, da je bil govor profesorja dr. Tomiškega lep in velezanimiv, da pa prireditel sama na dijaške ni napravila baš posebnega vtiska. Prireditel se je vršila v telovadnici, dočim so se vse prejšnje slične slavnosti — spominjamo tu samo Schillerjevo slavnost — prirejevale v slavnostni dvorani. Prireditvena dvorana je bila zelo, zelo ubožno okrašena, a kar je na dijaštvo napravilo najslabši vtisk, med belo-zelenimi in belo-rdečimi zastavicami ni bilo prostora niti za eno slovensko trobojnico, ki je ob enem tudi zastava vojvodine Kranjske. V deželi kranjski se torej v državnih vzgojevališčih zapostavlja deželni simbol! Slavnost se je končala z narodno homno »Lepa naša domovina«, ki jo je prav ubrano zapel dijaški pevski zbor. Ob prvih zvokih te pesmi so se vsi dijaški dvignili, profesorjski zbor pa je — obsedel in žal med profesorji ni bilo niti enega, ki

bi si upal pokazati s tem, da bi vstal, svoje spoštovanje pred hrvatsko-slovensko narodno himno. Ej, v čudnem duhu se dandanes vzgojuje slovenska mladina! Kako naj postanejo naši mladeniči značajni, nevpogljivi moze, ko vidijo vespovsodi, da govorniki s prof. dr. Iličićevimi besedami, same »polomljene značaje«!

+ **Gajeve slavnost na II. državni gimnaziji.** Včeraj popoldne so praznovali na tem zavodu spomin velikega Ilirca Lj. Gaja. V primerno okrašeni telovadnici se je ob 10. uri zbrala vsa gimnazijska mladina in večina učiteljskega zbora. Slavnost je otvoril šolski svetnik dr. Bezjak s primernim govorom; nato je predaval osmošolec Fr. Ramovž z dobrim umenjanjem Preradovičeve pesme »Putnik«. Glavno točko programa pa je zavzel govor prof. Jos. Westerja, ki je v glavnih potezih označil pomen Gaja za kulturni razvoj našega naroda. Končno je domači pevski zbor zapel Mihanovičovo himno: »Lepa naša domovina«. S tem je bila preprosta, a iskrena slavnost zaključena.

+ **Srebrno poroko** praznujeta danes ravnatelj I. državne gimnazije G. dr. Lovro Požar in njegova soproga ga. Justina Požar. — Na mnoga leta!

+ **Na c. kr. I. državni gimnaziji** v Ljubljani sta snoči profesorjski in dijaški zbor improvizovala interno slavje ob priliki srebrne poroke ravnatelja te gimnazije, G. dr. L. Požara. Priredila sta svojemu spoštovanemu, za dobro dijaštvo in za prijateljsko vzajemnost učiteljskega zbora vedno vnetemu vodji in njegovemu zvesti družici v gimnazijskem vestibulu serenado, katero sta po trenutku primernem programu izvajala ad hoc sestavljeni dijaški pevski zbor in ravnatka dijaški orkester. Vrstili so se slavju prikladni nagovori, pevske in glasbene točke, med katere so spontanno bučale živahne ovacije profesorstva in dijaštva. Zahvaljujoč se na presenetljivi poklonitvi je slavljenec v svojem in svoje ge. soproge imenu dijaštvo vzpodbujal k vstrajnemu delu.

+ **Narodnost in socialna demokracija** bo predmet razpravam na ljudskem shodu, ki ga sklicujejo socialni demokrati za nedeljo 21. novembra ob pol 10. dopoldne v »Mostni Dom«. Na shodu bodo govorili: drugi delegati, ki se udeležijo jugoslovanske konference s Hrvaškega, iz Bosne, iz Srbije ter iz čeških, nemških in drugih avstrijskih dežel. Za shod se bodo izdajale vstopnice, ki se dobivajo pri zaupnikih delavskih organizacij, v upravnistvu »Rdečega Prapora« in v pisarni »Delavske Tiskovne Družbe« v Selenburgovi ulici.

+ **Novela k zakonu o pokojninskem zavarovanju.** Upravni odbor občega pokojninskega zavoda za namence je v svoji seji z dne 9. t. m. na predlog svojih udov G. ces. svetnika Leopolda Langer in podpredsednika G. Aleksandra Kallera sklenil, naj se obči pokojninski zavod obrne čimprej do centralnih zvez interesentov in do več strokovnih družb s prošnjo, da bi na podlagi vprašalne pole, katero bode izdala v to svrhu centrala, izrazile svoje mnenje glede novele k zakonu o pokojninskem zavarovanju. To, pismenim potom nabrano gradivo, naj bi poleg pridobljenih izkušenj centrala in deželnih uradov, služilo kot podloga ustni enketi v ožjem krogu in za sestavo tozadevne spomenice.

+ **Iz jugoslovanske lirike.** Prešernove izbrane pesmi v srbskem prevodu so si nadalje naročili: G. Josip Benedek, nadučitelj v Planini pri Rakeku, G. I. Romold, avskulant v Ljubljani, in G. V. Kisovec, abs. pravnik v Pragi. Knjiga stane 1 K 20 vin. Nadaljna naročila sprejema urednik Rasto Pustoslavski v Ljubljani.

+ **Škof pred upravnim sodiščem.** Dne 25. t. m. se vrši pred upravnim sodiščem obravnava na pritožbo škofa Antona Bonaventura Jegliča proti finančnemu ministrstvu radi previsoko odmerjene pristojbine od nekega prisojilnega pisma. Zanimivo bi bilo poizvedeti, za kakšno škofovo dedščino se tu gre in koliko znaša »previsoko odmerjena pristojbina«!

+ **Poroka.** Poročil se je danes G. Josip Verbič, profesor na tukajšnjem učiteljskem, z gdč. Anko Snoj. Iskreno čestitam!

+ **Cerele Franco - Illyrien.** Odbor opozarja p. t. člane na nocojšnje zanimivo predavanje prof. Charlesa v Mestnem domu.

+ **Nesgode.** Bajtar France Klemenčič iz Podgore je pomagal sosedu v gozdu riniti voz. Po nesreči mu je prišla desna noga pod kolo in se je zlomila. — V Spodnji Šiški je padel delavec France Aplenc pri žganjekuhi v kad, kjer so bile vrele drože in se je na nogah nevarno oparil. — Ivana Martinčič, koncertistinja, je padla pri »Balonu« na Sv. Petra obrežju tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomila desno nogo. — V go-

zdu v Črnem Vrhu je napravljaj bajtar Jakob Kavčič drva. Po lastni ne previdnosti je prišel na si pohabil desno roko. — V Zagorju je trgovski hlapec Janez Zupanc tako nesrečno z voza padel, da je zadobil teške okvare. — Mlatilni stroj je prijel za roko vsled nepazljivosti 11letno Alojzijo Jerman, posestnikovo hči na Vrhu. — Na kajzarja Franceta Merlaha se je zvrnil voz, naložen z lesom, kate-rega je peljal za Galetu v Bistru. Zlomilo mu je desno nogo. — Vžitkar Anton Mazi je padel doma v Gostincah po stopnicah in se nevarno poškodoval. — Anton Rihar, mizarjski pomočnik v Tönniesovi tovarni, je zadobil pri oblanju desk na roki nevarno poškodbo. — Alojzij Markič, 11letni sin posestnice, je padel na domačem vrhu z voza in se tako poškodoval, da so ga morali oddati v tukajšnjo bolnico. — Na lovu se je obstretil Janez Jenko, posestnik v Dvorjah. Padel je z nabitno puško tako nesrečno, da se je sprožila. Strel ga je zadel v desno roko.

+ **V Mengšu** je utonila v Pšati 17letna Frančiška Knapič, iz Dobena. Služila je v pivovarni in prala. Kar omahne v vodo. Solarji so jo čuli, ko je klicala na pomoč. Orožniki so kar čez plot poskakali, da bi jo rešili, a v tem trenutku zginila je v narasli Pšati. Šele včeraj so jo našli v Loki pod Mengšem pod jezom Mihe Kralja.

+ **Narodna čitalnica** v Novem mestu je priredila v soboto, 13. t. m., v društvenih prostorih, ki so popolnoma prenovljeni, zabavni večer s pevske in orkestralnimi točkami, igro in prsto zabavo s plesom. Ta večer je povsem uspel in občinstvo vseh slojev novomeških je do zadnjega kotička napolnilo veliko dvorano in z zanimanjem sledilo posanim točkam obširnega vzoreda. Posebno se je odlikoval salonski orkester, ki je v svoji sedanjih obliki in z ozirom na pravo umetniško pojmovanje svoje lepe naloge za naše mesto nekaj novega. Pod spretnim vodstvom kapelnika G. M. Poule, ki se ni ustrašil še tako velikega truda z mnogimi vajami, za kar mu gre vse priznanje, je proizvajal orkester, kateremu se je v zadnjem času po-zrtvovno pridružila tudi gospa Milena dr. Zakraskova, vse točke z veliko vneto in z izredno preciznostjo. Med občinstvom, ki je z glasnim, viharim odobravanjem izražalo našim vrlim umetnikom svojo zahvalo, se je slišal splošno le en glas: »Ko bi vendar mogli slišati večkrat tako godbo!« Upajmo, da bo naš orkester upošteval ta glas in nam priredil še prav pogostokrat tako lep duševni užitek kot ta večer. Novomeščanom dobro znani gospodje brata Kozina, Strašek, Germ in Ropas so nastopili tudi ta večer s kvarteti in gospoda dr. Pavel Kozina in prof. Germ s solospeli, ki so izzvali obilo glasnega odobravanja. Kot zadnjo točko vzoreda smo videli na našem odru, ki se je tudi lepo prenovil in na novo opre-mil, francosko enodejanko »Pokojni moj«, ki se je igrala prav živahno; vse gospič igralke in oba gospoda igralca so se lojalno potrudili, da se je vršil celi zabavni večer za naše razmere častno. Prav animirana je bila tudi zabava po vzporedu in ples. Vsem sodelujočim damam in gospodom, ki so se žrtvovali, da je ta večer uspel tako lepo in častno, bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala! Tudi v bodoče naj ostanejo podporniki in pospeševalci našega družabnega življenja, stremečega za vzvišenim ciljem lepote in skladnosti!

+ **Z Dolenjskega** se nam piše: V nedeljo, dne 21. t. m. praznujete Slovence in Slovene v Trstu 25letnico, kar deluje z velikim uspehom vrla slovenska žena gospa Karla Ponikvar na narodnem polju. — Želeti je, da se rodoljubke tega slavja spominjo z brzojavnimi pozdravi ali mesto njih z doneski za Ciril - Metodovo družbo v Ljubljani. — Ga. slavljenka je že veliko let odbornica in predsednica tržaške prve ženske Ciril - Metodove podružnice in da tako lepo uspeva ta podružnica, je nje velika zasluga. — Živela še mnogo let!

+ **Zopet nova Ciril - Metodova podružnica** na Dolenjskem. Preteklo nedeljo se je vršil v Cerkljah v gostilni gosp. župana Marinčka ustanovni občni zbor nove Ciril - Metodove podružnice za Cerklje in Čatež. Udeležba je bila prav povoljna vkljub temu, da sta župnik in kaplan brezvestno begala ljudi s prižnice. Glavno družbo je zastopal njeni potovalni učitelj gosp. Ante Beg, ki je v poljudnih besedah razložil pomen in namen družbe. — V odbor so bili izvoljeni: Predsednik: G. Alojzij Marinček, župan v Cerkljah; podpredsednica: ga. Marija Kruhar, Čatež; tajnik: G. Janko Golob, učitelj, Cerklje; tajnikov namestnik: ga. Terezija Ambrožič, učiteljica, Čatež; blagajnik: ga. Albina Kocijančič, učiteljica, Bušcavas; namestnik: G. Franc Zevnik, Čatež; odborniki: G. Ed. Bohinec, nadučitelj, Cerklje; G. Franc Dolinar, posest., Vel. Dolina; G.

Miha Marinček, Župečava; namestniki: ga. Elvira Brnot, učiteljica V. Podlog, ga. Ana Volk, Krškava, g. Kovačič Anton, Krškava. Preglednika računov: g. Ivan Kocijančič, nadučitelj, Buševava; Albin Lajevič, učitelj, Cerkle. Delegat za glavno skupščino: g. Ed. Bohinec, nadučitelj, Cerkle. Nova podružnica šteje sedaj nad 40 članov, a agilni odbor bo brezdvomno poskrbel, da se uvrsti podružnica med najdelavnejše na Dolenjskem. Tudi je pričakovati, da si kraja Velika Dolina in Jesenice ustanovi sčasoma lastno podružnico. Slava zavedni Dolenjski!

Na meščanski šoli v Postojni je popolniti službo šolskega sluga. Potrebna pojasnila daje ravnateljstvo šole.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 5. decembra se uprizori veseligrav »Snežulica in skratje«. S predstavo se združijo Miklavžev večer.

Šulferajnska šola v Št. Ilju se ne zadostuje. Vrše se pogajanja med »Schulvereinom« in »Südmärko« o ustanovitvi nove šole v okolici Št. Ilja. Za Št. Ilj in okolico skoro ni rešitve. Nemštvo se je vrglo z vso silo na ta okraj, da ga čim prej preneha.

Svojo ženo je ustrelil 17. t. m. posestnik Laufer v Dobrenji pri Mariboru. Prepričan je bil, da njegov sin, katerega je hotel ustreliti. Ker ga je mati branila, je podivjani oče iz jeze ustrelil svojo ženo. Ustrelil jo je od zadaj. Kroglja ji je obšla v prsih. Lauferja so zaprli. Ker je bila žena že preje hudo bolna, je malo upanja, da bi okrevala.

Nesreča v kamnolomu. V bližini Ribnice na Štajerkem, kjer lomijo delavci kamene, se je 15. novembra t. l. odrgala velika skala, ter zbila delavca Petra Pungartnika v 12 metrov globoko jamo. Skala je padla na Pungartnika ter ga tako zmečkala, da je bil takoj mrtev. Pungartnik je star 43 let in je zapustil 10 otrok.

V žmuru je 18. t. m. naglo umrl g. Maks Šribar, nadučitelj. Pogreb bo v soboto 20. t. m. ob pol 11. dopoldne.

Iz Ljutomer. Čitalnica v Ljutomeru priredi v nedeljo 5. decembra Miklavžev večer za deca in odrasle s prav zanimivim, šaljivim in zabavnim sporedom. Na Stefanovo 26. decembra pa priredi veliko tombolo s samo lepimi dobrotami. Prosi se, ker se gre za dobro stvar, da ta dan druga društva, v domačem okraju ne priredijo nobene zabave ter se udeležijo p. n. občinstvo teh dveh prireditev kar v največjem številu. Na mnogobrojno svidenje. Natančneje sledi.

Občinske volitve v Mariboru. Pri volitvah iz tretjega razreda so dne 17. t. m. z veliko večino zmagali Nemci in nemškutarji. Dobili so 1312 do 1340 glasov. Socijalni demokrati so dobili 685 do 706 glasov. Pred tremi leti so dobili Nemci 812 do 924, socijalni demokrati pa 666 do 725 glasov.

»Union« z dne 17. novembra t. l. prinaša na uvodnem mestu članek, ki z bengalično lučjo razsvetljuje skandalozne razmere, ki vladajo v spodnještajerskih uradih. List se spominja tudi tistega za nemške sodnike in nemške zdravnike tako uničujočega procesa, ko je bil slovenski kmet obsojen na smrt na vešalih radi tega, ker je zaklal, skuhal in snedel svojo hčer, ki se je pa vendar oglašala še o pravem času, da je rešila svojega očeta vešal.

Občinske volitve v Gradcu. Pri volitvah iz 3. razreda, ki so se vršile 17. t. m., so socijalisti propadli na celi črti, dasi so kandidirali najboljši agitatorji, kakor Resel, dr. Schacherl, Muchitsch i. dr. Nemški nacionalci so dobili največ 1875, socijalisti 1795 glasov. Nemški klerikaleci so volili z nacionalci. Izid je zbudil v Gradcu in po celem Štajerskem pravo senzacijo.

Jugoslovansko medicinsko društvo se je osnovalo v Gradcu. Začasne svoje prostore ima v lokalni sriškega akademičnega društva »Srbadija«.

Nesreča na železnici. Na progi Launsdorf - Hüttenberg na Koroškem sta danes zjutraj trčila osebni in tovorni vlak. Ranjenih je 12 oseb. Stroja sta poškodovana in 9 vagonov je skočilo s tira. Stirje vagoni tovornega vlaka so zgoreli.

Iz preiskovalnega zapora sta bila včeraj izpuščena Alfred Lenassi, industrialec ter dr. Luzzato, odvetnik v Gorici. Kakor znano, sta zapletena v polom pri »Banki Popolare«. V preiskovalnem zaporu sta sedela dva dni manj kot dva meseca.

»Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« so poslali od srede julija do 16. t. m.: a) ustanovnico: g. Niko Lenček, c. kr. notar v Škofji Loki 100 K (volilo pok. Jož. Boncelja v Železnikih); g. Marija Krušič, Dunaj, 20 K (zadnji obrok); g. Ivan Maselj, c. kr. prof. Novo mesto, 25 K (zadnji obrok); b) prispevke po 100 K: dr. Ivo Šubelj, c. in kr. dvorni tajnik, Dnaji, in mestna občina Novo mesto; 60 K: dr. Ant. Primožič, c. kr. šol. radz., Dunaj; 20 K:

dr. Ivan Zolger, c. kr. seka. svetnik, Dunaj; 12 K: J. P. Dunaj; po 10 K: dr. Aleksander Fatur, žel. komisar juž. žel.; dr. Karel Hinterlechner, c. kr. pristav na geol. zav.; dr. Fran Vidic, c. kr. urednik drž. zak., vsi na Dunaju in kr. posojilnice in Ljutomeru; 6 K: dr. Karel Šavnik, c. kr. min. podtajnik, Dunaj; po 5 K: Janko Rahne, c. kr. notar in dr. Matej Senčar, c. kr. sodnik na Brdu in dr. Jož. Vošnjak, Slov. Bistrica; po 2 K: dr. Štef. Kraut, Logatec in Jak. Slapar na Brdu. — Pripomnimo, da je bilo za tekoči mesec november vloženih 94 prošnji, največje število, odkar društvo obstoji. Razdelila se je do zdaj najvišja svota 1520 K. Da bo društvu možno tudi v bodoče podpirati uboge in marljive visokošolce v tej meri, prosimo prijatelje in dobrotnike slov. visokošolcev še nadaljnih, ozir. novih podpor, ker bi društvu sicer moralo tudi najpotrebnejšim prosilcem podporo zmanjšati ali celo odreči. — Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj, III./3. Reisnerstrasse 27.

Jugoslovanski klub »Slovanska Beseda« priredi v soboto, dne 20. t. m. svoj zabavni večer v dvorani imenovanega društva, Dunaj, I. Draehengasse 3, I. nadstropje. Pri zabavi bode sodelovalo »Slovansko pevsko društvo«. Začetek ob 9. zvečer. Slovanski gostje dobrodošli! Posebna vabila se ne razpošljejo.

Ogromen naroden dar. Te dni se je končala zapuščinska razprava v Pragi po pokojnem arhitektu Mihajlu Zeyerju, ki je zapustil vse svoje premoženje za dijake češke tehnike v Pragi. Obraznava je dognala, da znaša po odšteti vseh volil, premoženje 628.595 K, katero svoto je sodišče na to prisodilo češki tehniki. Kdaj se bo rodil Slovenec, ki bo zapustil tako ogromno svoto za narodne namene?

Občinske volitve v Pragi. Pri zadnjih občinskih volitvah v Pragi, pri katerih je tako sijajno zmagala mladočeška stranka, je bilo treba 6 ožjih volitev. Te ožje volitve so se vršile v sredo in so se zopet končale z zmago Mladočehov. Izvoljenih je namreč bilo 5 Mladočehov in samo 1 staročeški kandidat — v Starem mestu.

Amerikanske novice. V Ely, Minn. sta se poročila Ivan Šega iz Grahovega pri Rakeku in Ivana Drobnič iz sodraške okolice. — Umrli je v Cumberlandu 19letni Iv. Hriberšek, doma iz Poljan v gornjegrajskem okraju.

S ceste. Ko je predvčerajšnjem popoldne pripeljal hlapec Ivan Pušček z dvoprepzanim vozom s Komenskega ulice na Radeckega cesto, je podrl na tla šiviljo Ivano Bučarjevo iz Zelene jame ter jo z vozom vlekel par korakov naprej. Bučarjeva se je poškodovala na desni nogi, poleg tega se ji je pa še raztrgala obleka.

Pasjo kontumacijo je kočevsko okrajno glavarstvo zopet razglasilo v občini Jurjevice, kjer se je pojavil slučaj pasje stekline.

Pobegnil je vojak 27. pešpolka Ernest Zweiger. Odkuril jo je v vojaški obleki.

Koza se je zatekla k mehaniku Ivanu Franzu na Marije Terezije cesti št. 26. Lastnik jo dobi tam.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 45 Hrvatov in Slovencev, v Prago se je odpeljalo 40 Hrvatov, v Hrb 25 v Buks 19, v Meran pa 20. Iz Amerike se je povrnilo 35 Hrvatov.

Izgubljeno. Natakarič Marija Kolaričeva je izgubila zlat prstan, vreden 5 K. — Natakarič Marija Bamtanova je izgubila črno, usnjato denarnico, v kateri je imela 4 do 6 kron denarja.

Drobne novice.

Turši žandarji so v okraju Smirne ustrelili dva angleška turista. Baje so ju smatrali za roparja.

Potres so čutili v vzhodnji Braziliji. Bil je tako močan, da je zahleval več človeških žrtev.

Snežni zameti so v Nemčiji tolikšni, da je na mnogih krajih ustavljen ves promet. Tudi brzojavne naprave so poškodovane.

V rudnikih pri Michiganu v Zedinjenih državah je bilo letošnje leto ubitih 17 Slovencev, 16 Italijanov, 14 Fincev, 8 Angležev, 3 Švedi, 2 Poljaki in 1 Ire.

Radi vohunstva so zaprli v Lvovu 18letnega Vladimira Dobranskega iz Sambora. Fotografiral je vojašnice, mostove in železniške stavbe, ter pošiljal fotografije v Rusijo. Dobranski je absolviraj šest gimnazijski razred, potem pa je bil izključen.

Telefonska zveza z Balkanom. Nova telefonska proga med Pešto, Belgradom in Sofijo se otvori 1. januarja 1910. Takoj nato se prične graditi telefonska proga med Sofijo, Plovdivom, Jedrenom in Carigradom.

Razne stvari.

Čedno gospodarstvo. Poslopje kazenskega sodišča v New Yorku, ki se je pričelo graditi leta 1890 in ki je stalo 2 milijona dolarjev, so inženirji stavbinskega urada proglasili za razpadljivo, da leze na kup. Poslopje, ki je zgrajeno iz opeke, je 8 nadstropij visoko in stoji na močevini. V zidovju so razpoke, ki se raztezajo od strehe do temelja. Pravijo, da se da poslopje popraviti za 200.000 dol. stroškov.

Ženski paradiz. Neka perzijska pripovedka pravi, da je stara ženica preroka Mohameda opetovano vprašala, kaj mora storiti, da pride v paradiz. — »Draga starka«, je nejevolno odgovoril nadležni vprašalki, »v paradizu ni starih babur.« — Na ta odgovor je pričela starka neumljivo upiti in tarnati, da je moral Mohamed, da se starke iznebi in jo potolaži, svoje besede pojasniti, čes, v paradizu zato ne morejo stare ženske priti, ker se vsaka preje pomladi, predno v paradizu stopi. Ženica je bila s tem odgovorom zadovoljna in srečna ter je odšla.

Turški policist — morilec. V grškem dekliskem zavodu v Solunu je ustrelil stražnik ravnateljico zavoda. Divjak je hotel ustreliti tudi njeno namestnico, zato je z revolverjem tekal po zavodu. Gojenke so se zaprle v neko sobo, v katero je policist streljal skozi zaprta vrata ter ranil eno učenko. Iz strahu so deklice poskakale skozi okno na dvorišče, pri čemer so se mnoge poškodovale. Stražnik je nato vlomil v sobo, kjer je bila podravnateljica ter jo ustrelil. Nato je z nosil vso posteljno opravo na kup ter jo zažgal. V splošni zmešnjavi se mu je posrečilo, da je pobegnil.

Kritiki so bili za igralce od nekaj faktor, kojih naklonjenost so si le-ti hoteli na vsak način pridobiti. Tudi veliki Bataille od komične opere v Parizu je čutil to potrebo. Šel je h kritiku, o katerem je bilo znano, da rad pomaga igralcem, če se mu izkažejo hvaležnega za njegovo dobro kritiko. Ker pa so bili in so po navadi še danes igralci vedno v hudih denarnih stiskah, je obljubil Bataille kritiku ob mesecu večjo svoto za dobro kritiko. Dan po predstavi je bilo čitati v kritiki na prvem mestu: »Bataille obljublja mnogo, videli bomo, ali tudi izpolni, kar obljublja.«

Umrljivost med delavstvom v Zedinjenih državah. Glasom poročila izdanega po statističnem oddelku za trgovino in delo v Washingtonu je umrlo v minulem računskem letu najmanj 5000 moških iz delavskih krogov na legarju, pljučni jetiki, za rakom, otrpjenjem, srčno napako, pljučnico, obistno boleznijo, vsled samomora ali pa nezgode. Skupno število umrlih med delavstvom izkazuje tista statistika 138.259 moških in 17.434 žensk. Jetika je bila v 15% slučajih pri moških in 21% pri ženskah, 30-9% vsej umrljosti pri moških med 25 in 34 letom, ali skoraj vsaki tretji je umrl za pljučno jetiko. V istem času je ista bolezen vzrok smrti v 41-9% slučajih pri knjižgovedstvu, pisarjih in kopistih, 40-1% pri brivcih, 40-9% med posli, 44-1% pri čevljarjih, 49-2% pri črkostaveh in tiskarjih, 41-2% pri kovačih in 25-6% pri kmetih.

Napadi z bombami. V Chicagu so že nekaj časa sem bombni napadi na dnevnem redu. Take bombne napade pripisujejo fanatikom temperenčnikov, ki so svojo jezo obrnili zlasti proti glavnim stanom raznih klubov, v katerih se pije in igra za denar. Pred 14 dnevi je eksplodirala bomba pred poslopjem, v katerem ima svoj stan »Empire Club«. Temperenčniki trde, da se v teh prostorih neizmerno pije in igra. Skoro ob istem času pa je eksplodirala bomba pred hišo, kjer imajo člani »Worth Jockey Club« svoj glavni stan. Tem so se temperenčniki grozno zamerili, ker se posvečajo tudi ob nedeljah svojemu športu, namreč vesljanju, tekanju itd. Posebno so temperenčniki jezni, ker se v prostorih teh klubov pijejo močnejše pijače, kakor je voda. Obe poslopji, proti katerim so zagnali bombe, ste bili močno poškodovani. Policija pridno išče za temperenčnimi fanatiki.

Nemški minister — krajan — češkega pokolenja. Kdor bi mislil, da so razni dični nemški renegati samo pri nas na jugu doma, bi se prav zelo motil. To imenito specialiteto poznajo tudi nemški bratci na Češkem; celo v najvišjih krogih jo poznajo, kakor nam pravkar dokazujejo češki isti. Sam nemški minister-krajan dr. Schreiner mora molčati na očitjanje, da je — renegat. »Samostalnost« je objavila češko pesem, ki jo je zložil češki pesnik Kamenický ob smrti Schreinerjevega očeta. Splošno znano je, pravi »Samostalnost« — da je bil Schreiner v svoji mladosti odkrit češki študent, ki je nosil čamaro in je povsod nastopal kot Čeh. Njegovi součenci iz klatske gimnazije se dobro na te stva-

ri spominjajo, akoravno se jih dr. Schreiner sramuje in jih zatajuje. Kamenický omenja Schreinerjevega očeta kot dobrosrčnega moža, Staročeha, odkritega, dobrega človeka brez prevare in hudobije. Ta pesem torej lahko služi kot nov dokaz o češkem pokolenju dr. Schreinerja. Pesem je bila tiskana l. 1862. — Nemcem iskreno čestitamo k njihovega vzor-zastopniku, renegatu dr. Schreinerju.

Visoki zdravniški računi deajo danes mnogim bolnikom preglavice. To pa je bilo v tridesetih letih preteklega stoletja še mnogo hujše, posebno pa na Francoskem, kjer se ni baš redko zgodilo, da je zaračunal ta ali oni sloveči zdravnik za operacijo 10.000 frankov. Vsaj o zdravniku Dupuytren je to gotovo znano, da je zahteval od Labourdounay-a to svoto. Naravno je, da drugi kirurgi niso hoteli zaostati za svojimi kolegi. Nekega dne so poklicali zdravnika Delpech-a na neko posestvo, oddaljeno tri milje od Montpellier-a. Prišel je ravno, ko je bolnik umiral. Moral je prenočiti na posestvu, dugo jutro pa je zaračunal vdovi za obisk 19.000 frankov ter pristavil, da je to njegov princip, da ne računa manj. Vdova ga povabi s seboj v pisarno, napiše tam račun, denar denar v zavitek in izroči oboje zdravniku Delpech. Kakšen obraz pa je napravil zdravnik, ko je na vožnji domov odprl zavitek in našel v njem samo 1.000 frankov, o tem molči zgodovina. Na račun pa je napisala prekanjano vdova: »Ker moja hiša ni gostilna, računam principijelno za večerjo, prenočišče in zajutrek po 3.000 frankov, preostaja tedaj še zdravniškega honorarja 1.000 frank.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Tepež na planini. Posestnik Matvez Slanovec iz Koziš in France Zabavnikata se srečala na planini. Slednji je nesel butaro suhih drv domov. Slanovec ga je ustavil in ga trdo prijel rekoč, zakaj da on pase svojo živino na onem kosu planine, ki je njemu pridržan. Po daljšem prepiru jel je Slanovec svojega nasprotnika z roko suvati, a Zabavnik je pobral oklešček v obrambo, ki se mu je pri prvem mahljaju v roki zlomil. Tedaj ga je udaril Slanovec s topim delom sekire po levi roki tako močno, da mu je zdrobil kost. Obsojen je bil na 4 tedne ječe.

Neumestni zagovor. Omožena delavka Marija Dolinar iz Velikega Mengša je delala pri posestniku Janezu Jenku. Tam je iz nezaklenjene omare izmaknila 56 K 44 h. S tem denarjem je kupila v Ljubljani nekaj obleke za svoje otroke, poplačala neki dolg, z ostankom pa se je gostila z možem po krčmah. Sicer se je zagovarjala, da jo je beda privedla k zločinu, kar pa ni bilo resnično. Obsojena je bila na 2 meseca teške ječe.

Razdvojitvi jih je hotel. Posestnikov sin Anton Hribar in Janez Medja sta se ruvala pred Koroščevo gostilno v Česnici. Ker je imel Hribar nož v roki, jih je skušal Anton Medja razdvojiti. Takoj se je obrnil obdolženec proti Antonu Medji, a ta ga je pahnol od sebe, da je padel, med tem pa je oprasnil nasprotnika z nožem po roki. Medja ga je brenil z nogo ter se potem odstranil. Hribar se je hitro pobral in sunil Antona Medjo z nožem v hrbet. Njegov zagovor, da je to storil v silobranu, ni obveljal. Kazen se mu je določila na 5 mesecev teške ječe.

Ljubosumnost ali kali. Alojzij Šega, delavec, se je nekoč v Hotiču pod oknom razgovarjal s svojo nevesto. Mimo je prišel Janez Žurga, kovaški pomočnik, ki je odhajajočega Šego z neko rečjo večkrat po glavi udaril. Šega se mu je postavil v bran, a Žurga je pograbil z obema rokama njegovo desno roko, jo potegne k sebi in ga ugriznil v palec in sredine tako, da je bil okvarjenec dlje časa del nezmožen. Šega je šel nato v hišo svoje neveste, Žurga je pa še nekaj časa razgrajal pred hišo, potem pa odšel. Žurga je bil obsojen na 2 meseca teške ječe.

Nečloveški sin. Pred okoli petimi leti je izročil Janez Garbas svoje posestvo v Besnici sinu Matiji Garbasu in si izgovoril primeren užitek, ki je postal predmet slabega razmerja med očetom in sinom. Nekoč pleti je hotel oče odpreti zatvornico pri mlinu, da bi spustil vodo na travnik. Tu pa je skočil sin na očeta in ga udaril s topim delom sekire po levi rami, nato ga pa sunil od sebe, da je oče padel. Drugo jutro je sin zopet prišel nad očeta ter kričal nad njim, da je voda travnik preplavila. Zagrabil ga je za vrat, daval in opraskal. Sodišče ga je vzlic njegovemu tajeju osodilo na 2 meseca ječe.

Slovenci! Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Telefonska in brzojavna poročila.

Konferenca nemških strank.

Dunaj, 19. novembra. Po konferenci z Bienenrthom so imeli zaupniki nemških svobodomiselnih strank in krščanski socijalci posvetovanje, o katerem so izdali ta - le komunikacije: Nemške stranke so pripravljene pričeti pogajanja o stvarnem delavnem programu in o rekonstrukciji kabineta, ako se zajamči, da se izvede proračunska razprava.

Dr. Sylvester dr. Glomblinskemu.

Dunaj, 19. novembra. Dr. Sylvester je poslal načelniku »Poljskega kluba« dr. Glomblinskemu pismo, v katerem ga obvešča o sklepu nemških strank. Pismo je v bistvenem nasprotju z gori navedenim komunikacijem. Dr. Sylvester piše namreč, da so nemške stranke pripravljene stopiti s »Slovansko Enoto« v pogajanja o stvarnem delavnem programu, ako le - ta zajamči takojšen pričetek proračunske razprave. Z drugimi besedami povedano: dr. Sylvester naglašja, da so nemške stranke pripravljene takoj stopiti s »Slovansko Enoto« v pogajanja radi rekonstrukcije kabineta.

Za obstrukcijo ali proti njl.

Dunaj, 19. novembra. V »Slovanski Enoti« so mnenja o nadaljnjem postopanju jako deljena. Odločno proti obstrukciji sta dr. Stransky in dr. Masaryk; tudi oba jugoslovanska kluba sta za to, da se odneha od obstrukcije. Razmerje protiostrukcionistov napram obstrukcionistom v »Slovanski Enoti« je baje 7 : 5.

Dr. Milovanović na Dunaju.

Dunaj, 19. novembra. Srbski minister zunanjih del dr. Milovanović je danes zjutraj dospel semkaj iz Berlina.

Seja načelnikov parlamentarnih klubov.

Dunaj, 19. novembra. Načelniki posameznih klubov imajo v torek sejo, da se dogovore, kdaj se naj skliče prihodnja plenarna seja državnega zbora.

Nemci pri baronu Bienenrth.

Dunaj, 19. novembra. Nemške stranke so iz svoje srede poslale deputacijo k ministrskemu predsedniku baronu Bienenrthu, da dobe pri njem informacije za nadaljno svoje postopanje. Bienenrth jim je dal nejasen odgovor naglašajoč, da je vladi samo dobro došlo, ako parlament iz sebe ustvari vse predpogoje za redno delovanje.

»Poljski klub«.

Dunaj, 19. novembra. Ob 4. popoldne ima seja parlamentarna komisija »Poljskega kluba«, da se posvetuje o vsebini dr. Sylvestrovega pisma.

Seja »Slovanske Enote«.

Dunaj, 19. novembra. Seja parlamentarne komisije »Slovanske Enote« se je začela ob 10. dopoldne. Trajala je do pol 2., na kar se je prekinila do 5. Seja je bila nad vse živahna. Definitivnih sklepov še ni bilo.

Slovanski poset v Bosni.

Dunaj, 19. novembra. Iz Prage baje javljajo, da se nameravani izlet praškega, ljubljanskega in zagrebškega občinskega sveta v Sarajevo in Ljubljano ne bo vršil, čes, da je bosanska vlada prireditelje obvestila, da bi takšnega poseta iz političnih ozirov ne mogla dovoliti.

»Sokol« v Petrogradu.

Petrograd, 19. novembra. Petrogradski »Sokol« se prekrasno razvija: po dveletnem obstandu šteje že več sto članov. Te dni se je preselil v nove krasne prostore v palači prometnega ministrstva. Ob tej priliki je društvo priredilo slavnost z javno telovadbo. Slavnosti so se udeležili med drugimi: prometni minister Sergij Rulhlov, namestnik ministra narodne prosvete L. Georgievskij, admiral Viren, ki je v Kronštatu ustanovil sokolsko društvo »Vitjaz«, grof Bobrinski, senator Sultan-Krym, železniški ravnatelj Bran, general Vladimirov in drugi odličnjaki. Ker je bil starosta poslanec Gičickij zadržan, je imel slavnostni govor podstarosta Z. Rejman. V svojem govoru je razpravljal o pomenu in koristi sokolske ideje, naglašal, da je sam car izredno naklonjen sokolstvu ter končno pozval zbrano občinstvo, naj vladarju zakliče sokolski »Na zdar!« Nato se je vršila javna telovadba, ki so jo izvajali Sokoli in Sokolice. Telovadba je vzbudila med številno navzočimi gosti veliko pozornost. Koncem prireditve je podstarosta naznanil, da bodo pravila »Sokolske zveze« od vlade v kratkem potrjena ter zavračal trditve Slovanom sovražnih listov, kakor da bi bila vlada nasprotna »Sokolski zvezi«. Vlada ni odobrila prvotno ji predloženih pravil »Sokolske zveze« zgolj radi neke formalne napake v pravilih.

Kakor sviner leži nebo nad zemljo,
in komaj si upamo v vlažni mrzli megli
dihati. Novembrovo vreme — slabo
vreme. Nežni se ne morejo nikdar po-
zdraviti, zdravi lahko obole. Zato pa vas
moramo spomniti, da so ravno sedaj
Fayeve pristne sodenske pastile, ki se
dobe povsod za 1-25 K neobhodno po-
trebne. Posebno naj jih uporablja, kdor
se lahko prehladi, vsak naj jih uporablja
po predpisu, če se hoče prehlajenja hitro
iznebiti in zabraniti hujše posledice. Dobe
se v vseh lekarnicah, drogerijah in tr-
govinah z mineralnimi vodami.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W.
Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj
IV, I, Grosse Neugasse 17.

Zahvala.

Občinski odbor občine Moste je sklenil v
svoji seji dne 28. oktobra 1909 enoglasno, da
se izreče c. kr. mestnemu šolskemu svetu ljub-
ljanskemu in njega predsedniku gospodu žu-
panu Ivanu Hribarju preserna zahvala, ker je
privolil, da smejo šolobvezni otroci iz občine
Moste obiskovati v tekočem letu ljubljanske
ljudske šole.

Županstvo občine Moste
dne 16. novembra 1909.

4274 **Fran Zakotnik.**

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2. Srednji zračni tlak 739'0 mm.

novem.	čas opazo- vanja	stanje baro- metra v mm	tempe- ratura v C°	Vetrovi	Nebo
18.	2 pop.	730'2	5'0	sl. jvzhod	dež
"	9. zv.	731'8	1'5	sr. jvzhod	"
19.	7. zj.	734'8	1'0	sl. jvzhod	sneg

Srednja včerajšnja temperatura 3'8',
norm. 3'0'. Padavina v 24 urah 12'8 mm.

Velika prostorna soba

ali dve mašini, s posebnim vho-
dom v 1. nadstropju ali v mezzaninu,
v srodini mesta, se išče takoj za
kupilski lokal. 4280

Ponudbe z navedbo cene pod
„Važna firma“ na upravništvo »Slo-
venskega Naroda«.

Gospodična

čez 20 let stara, resna, in fine hiše, s
slovenskim maternim jezikom, ki po-
polnoma obvlada nemščino, z najmanj
2 letno prakso, pisarka na stroji, se
išče za takojšnji nastop tukaj.

Pismene ponudbe z izračunom o
službovanju pod „Zagotovljena bo-
dočnost“ na upravništvo »Slovenskega
Naroda« 4281

Tvrda Toennies
proda od ddmolirane hiše na Po-
ljanski cesti št. 13 4256

**stara okna,
vrata, ognjišča
ter staro
strešno opeko.**

Prilika za nakup!

Prekrasna
žepna ura
z
verižico
samo K 3-50.

30.000 komadov nakupljenih, zato razpo-
šiljan prekrasno 35 urno (ne 12 urno) Gloria
srebrno remontoarko na sidro, švicarsko ko-
lesje z lepo dolbenim okrožjem s sekundnim
kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebreno ve-
rižico, natančno idočo za samo 3 K 50 vin.
Dalje ponujam pristno pozlačeno 36urno remon-
toarko na sidro, veleprima švic. uro s pozlač.
verižico za 5 kron. 3letno pisemno jamstvo
za vsako uro. — Po povzetju razpošilja

S. KOHANE, izvoz ur v Krakovu št. 358.
Nebroj zahvalnih pism in nešteto ponarob.
Za neugajoče denar nazaj. 4278

Pravkar je izšel
ljudski roman:

Zadnji rodovine Benalija

Dobl se
v „Narodni knjigarni“
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Cena 1-50 kron, s pošto 1-70 kron.

Vajenca

sprejme takoj Bogoslav Kalaf.
slasčicar, Frane Ježekova cesta št. 1
v Ljubljani. 4250

učenko

v trgovino mešane stroke.
Peter Sitar, Jesenice.

šivilja

za živote pod ugodnimi pogoji.
Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 4271

Črkoslikar

dober in priden delavec, se sprejme
v trajno delo pod ugodnimi pogoji.
Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 4269

Razglas.

Dne 3. januarja 1910 ob 10. uri dopoldne
se bo vršilo v deželni dvorcu na Kongresnem trgu

XXII. žrebanje obveznic

4% kranjskega posojila.

Deželni odbor vojvodine Kranjske

v Ljubljani, dne 13. novembra 1909. 4273

Za zimsko sezono: A. Kunc

fino izdelane suknje,
kratki in dolgi kožuh,
moderne obleke od 24 K naprej,
angleške obleke lastn. izdelka,
posamezne hlače, 1157
fini deški plašči,
krasni kostumi za dečke
v velikanski izbiri.

Podružnica:
Ljubljana
Dvorski trg št. 3.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene. Jesenice, Gorenjsko.
Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

Splošno kreditno društvo

v Gosposki ulici št. 7

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun in jih
obrestuje s 1. julijem 1909 po 4 1/2% brez odbitka rentnega
davka; oskoptira menice in daje posojila na osebni
kredit po 5 1/2% do 6 1/2%.

Lastno premoženje znaša v deležih in zakladih K 179 765 55
Skupna aktiva 1.242 166 77
Denarni promet v letu 1908 6 296 087 46

Glavnik za barvanje las.

Z navadnim čes-
anjem izbramenimo
sive ali rdeče lase
v pristno svetlo
plavo, rjavo ali pa
črne! Popolnoma
neškodljiv! Se rabi
lahko leta in leta.
Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja
J. Schüller na Dunaju III,
Kreuzgasse 61/30. 82248

Samo nekoliko dni!!

Zaradi pozne sezone prodajam
moderne damske klobuke,
trakove, svilo, nakit za klobu-
ke, cvetlice, avbe za gle-
dališče, sploh vse blago
po znatno znižani ceni!
Mnogobrojnega obiska prosi
Minka Horvat
Sv. Jakoba trg 3, Bahovčeva hiša.

Poslovodja

za špecerijsko trgovino
izvežban v občevarstvu s strankami,
dobrimi priporočili, se išče za takoj
ali ob novem letu.
Ponudbe, ako mogoče s sliko na
uprav. »Slovenskega Naroda« pod
„Poslovodja v mestu“. 4182

Pozor!

Prvi
slovenski
izprašani optik
Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 2.

Sezonska prodaja!!

Radi prevelike zaloge
oblek, površnikov, zimskih sukenj, kratkih kožuhov in damske konfekcije
pod lastno ceno!
„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg št. 5. 4252

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvodček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Področico), Celovec.
7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Področico), Celovec,
Prago, Draždane, Berlin.
11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Področico), Celovec.
1-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Področico), Celovec.
6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
10 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Področico) Prago, Draždane, Berlin.
Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
7-23 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
8-08 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.
Prihod v Ljubljano (južne železnice)
7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic,
Gorice, Trsta, Tržiča.
8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Področico in Trbiž, Gorice, drž. žel.
Jesenice, Tržiča.
2-59 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
čico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenic, Tržiča.
6-49 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
čico), Jesenic.
8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro-
čico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenic, Tržiča.
9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca,
Beljaka (čez Področico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.
Prihod v Ljubljano (državne železnice):
6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednje
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ako hočete

svoje čevlje varovati pred pokanjem, potem jih ne pustite snažiti
z manjvrednimi izdelki, temveč samo z že priznano našo speci-
jaliteto, ki se zove

„Jurjevo čistilo“

(krema), po katerem zadobe čevlji hitro najlepši blesek.

„Jurjevo“ je danes specialiteta vseh krem,
„Jurjevo“ obdrži usnje mehko in nepremočljivo,
„Jurjevo“ ostane vedno sveže, torej se ne posuši,
„Jurjevo“ daje najlepši in najhitrejši blesek,
„Jurjevo“ se dobiva povsod in ima ljubljanski grad
kot varstveno znamko. 4210

K. A. Kregar & Drag. Seljak, Ljubljana.

Hotel Ilirija!

Vsako soboto in nedeljo
znano dobre, doma izdelane
jeterne, krvave in mesene
klobase.

Razpošiljajo se tudi na dom,
Pozor!

Nekaj dni v tednu je oddati elek-
trično razsvetljeno
kegljišče.

Za prijazen obisk se vljudno priporoča
3784 **Marija Novak**
hotelirka.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

„SLAVIJA“

— vzajemno zavarovalna banka v Pragi. —
Rez. fond 44.437.000-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 99.323.490-35 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
— z vseokoli slovensko-narodno upravo.

Vsa poljevala daje
čigar pisarne so
v Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnokoristne
namene.